

## Bocz Ernő

1920. november 8-án született Köpecz községben. Nyelvtanulás végett már az általános iskoláinak egy részét is idegen nyelvű (szász, román) környezetben végezte.

Középiskolai végzettségét a nagyenyedi Bethlen Kollégiumban szerezte. Itt a falumonográfiák komplex készítése keretében a mezőgazdasági rész felelőseként működött közre, amely már korai ifjúságában a mezőgazdaságunk fejlesztését adta feladatul. Középiskolás korában feldolgozta Köpecz község monográfiáját, amellyel a falu fejlődésének egy pótolhatatlan láncszemét örökítette meg.

1944 őszén kezdte meg Kolozsváron az egyetemi tanulmányait, majd Keszthelyre kerülve szerzett 1948-ban mezőgazdasági mérnöki diplomát.

Másodéves korától kezdve az egyetem elvégzéséig egyetemi demonstrátorként volt kinevezve a Kolbai Károly professzor által vezetett Növénytermesztési és Rétegápolási Intézetben. Kutatási feladata a vetőburgonya termesztés fejlesztése volt. A kaposvári Mezőgazdasági Kamara rendszeres ösztöndíjjal jutalmazta a vetőburgonya termesztés fejlesztésében Somogyban és vele párhuzamosan a Nyírségben kifejtett tevékenységet.

Egyetemi végzése után az összevont Agrártudományi Egyetemre, Budapestre, majd Gödöllőre került. 1958-ban meghívták Debrecenbe. Legfontosabb feladatául tekintette az egyetemi oktatás korszerű, nívós kialakítása mellett a hazánk növénytermesztése fejlesztésének alapvető feltételeinek kidolgozását. Mind a nemzetközi irodalom, mind a külföldi tanulmányai során tisztázta a hazai ökológiai feltételeket olyan vonatkozásban, hogy a nemzetközi fejlett mezőgazdaság tanulságai mennyire alkalmazhatók a hazai viszonyok között. A Tudományos Tervkészítő Bizottság keretében és az Országos Tervhivatal megbízásából készítette el „Előtanulmány a 20 éves növénytermesztési célkitűzések elérésének általános feltételeiről” című tervkoncepcióját. Megjelölte azokat a legfontosabb feltételeket, amelynek segítségével 20 év alatt Magyarország termése megkétszerezhető. Cáfolta azt a téves nézetet, hogy Magyarországon a nagy szárazság miatt nem lehet a nagyadagú műtrágya felhasználására berendezkedni. A korábban a hazánkban felhasznált 16 kg műtrágya hatóanyagot fokozatos növeléssel az egyes ötéves tervidőszakra megtervezte, és 1975-80-ra 250 kg hatóanyag felhasználását javasolta. A húsz éves tervidőszak alatt az ország kg pontossággal felhasználta a betervezett ásványi tápanyagot és a termések 250-300 % -kal növekedtek. Hazánk növénytermesztése az évszázados lemaradását felszámolta és termésével Nyugat-Európaéhoz szorosán felzárkózott.

A tápanyagellátás mellett hosszú évtizedeken keresztül a víz kölcsönhatásával, a nagy termések vízellátás feltételeivel foglalkozott. Szabadalmaztatta a mérsékelt égövünkre vonatkozóan a nemzetközileg is új: „Kinyújtott idényű öntözés” rendszerét. A korábbiakkal ellentétben nem a mélyen fekvő területek, hanem a hátsági területek koncentráltabb öntözésének bevezetését szorgalmazta. Bevezette az egész országra kiterjedően: „A vízellátottsági és öntözési jelzőszolgálatot”. A húszéves ráhatásnak köszönhetően a kormányzat 1982-ben a kinyújtott idényű öntözésre vízdíj kedvezményt adott. 1983 évben az új öntözési rendszer teljes jogú elismerést vívott ki azáltal, hogy a korábbi június-augusztusi nyári öntözés két és félhónapos idénye helyett Magyarországon hivatalosan is bevezették a márciustól novemberig terjedő öntözést.

A mezőgazdaság optimális tápanyag- és vízgazdálkodásának a megteremtése érdekében a KGST-ben nemzetközi koordinátori feladattal bízták meg, azzal a céllal

is, hogy kelet-európai államok termésükkel Európához felzárkózhassanak. A hazai növénytermesztés fokozatos fejlesztése céljából három szakkönyvvel gazdagította a hazai szakirodalmat:

- vetésszerkezet, vetésváltás
- a nagyadagú műtrágyázás bevezetése
- a növénytermesztés egyetemi tankönyve.

A kandidátusi fokozatot 1958-ban, a doktori fokozatot 1968-ban nyerte el.

1978-ban megalakította a Növénytermesztési és Ökológiai Intézetet.

A tudományos társadalmi munkáját a Magyar Tudományos Akadémia és a DAB különböző bizottságaiban, a MAE stb. keretében fejti ki. Széleskörű nemzetközi kapcsolatot és együttműködést épített ki korábban a KGST országokban, s a többi európai országokban.

Kitüntetései: Miniszteri dicséret, Mg. Kiváló dolgozó, MAE Aranykoszorús jelvény, Munka Érdemrend Ezüst fokozat, Kiváló Feltaláló Aranyfokozat, Egyetemi Ifj. Emlékplakett, Kiváló Termelőszövetkezeti munkáért, Újhelyi Imre Emlékérem, Cserháti Sándor Emlékérem, Pro Universitate-díj, Magyar Köztársaság Csillagrendje, Eötvös József koszorú „Laureatus Academiae”, Nívódíj, International soil Tillage Research Organization Hungarian Branch of ISTRO, Arany János Nagydíj, „Arany medál” Nyitra, „Pro Scientiis Agriculturae”, Kitüntető Oklevél Ukrajna Rendkívüli Helyzetek Minisztériuma részéről, négy egyetemen Honoris Cauza.

Forrás: A Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum Díszdoktorai (Szerkesztette: Jávor András, Debrecen 2002)